

KUR'ANI OKUMAK, ANLAMAK VE YAŞAMAK

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

İçinde bulunduğumuz Ramazan ayını on bir ay'ın sultanı yapan özellik yüce kitabımız Kur'anı Kerimin bu ayda nazil olmasından dolayıdır. O halde bizler içinde bulunduğumuz Kur'an ayında yüce kitabımıza diğer zamanlardan daha fazla değer vermeliyiz.

Yüce Kitabımız K. Kerim, Cebrail (A.S) vasıtasıyla Peygamberimiz Hz.Muhammed (sav)'e vahiy yoluyla indirilmiş, Mushaflarda yazılmış, tevâtürle nakledilmiş, okunması ibadet olan Allah kelimidir. K.Kerim'in muhatabı bütün insanlar, gayesi de, insanların dünya ve ahiret saadeti sağlamaktır. Bu gayeye ulaşabilmemiz için, Kur'an-ı Kerimi okumamız, anlamamız ve anladığımızı günlük hayatımızda tatbik etmemiz gerekir.

Kur'an, Allah (c.c.) tarafından, ilk muhatabı olan Hz. Muhammed (s.a.v.)'e insanlık için gönderilmiş bir hidayet, bir ışık, bir burhan ve bir rahmettir. Muhatabı ise biz insanlarız.

Hiz. Peygambere inmeye başladığı ilk andan itibaren muhataplarını okumaya, düşünmeye ve yaşamaya sevk eden Kur'an, hayatımıza rehber olmakta, tüm insanlığı hak ve hakikate çağırılmaktadır.

KUR'AN OKUMANIN FAZİLETİ

Cenab-ı Hakk'ın kelâmı olan Kur'ân'ı okumak çok faziletli bir ibadettir. Hattâ İbnu'l-Cezerî selef âlimlerinin Kur'ân okumayı (nafile) ibadetler içerisinde birinci sıraya koyduklarını ifade eder. Nitekim Kur'ân'da bu hususa vurgu yapılmıştır:

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ

" Allah'ın kitabını okuyanlar ve O'na uyanlar, namazlarında dikkatli ve devamlı olanlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli açık başkaları için harcayanlar; işte ancak bunlar, hiç kesintiye uğramayacak bir kazanç umabilirler."(fatır 29)

Bu Ayette yüce Rabbimiz Kur'anı Kerimi okuyan kullarına kat kat mükafat vereceği belirterek bizi kur'an okumaya davet etmektedir.

Peygamber efendimiz de kur'an okumanın ve okutmanın fazileti ile ilgili bir hadisinde şöyle buyurmaktadır:

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ "Sizin en hayırlılarınız, Kur'an-ı öğrenen ve öğretenlerinizdir." (Buhârî, Fezâilü'l-Kur'ân 219)

Allah Resûlü (s.a.s.), Kur'ân okumanın fazileti üzerinde durmuş ve bunu fiilen uygulamıştır. Bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَفْضَلُ عِبَادَةٍ أُمِّي يَوْمَ الْقُرْآن "ümmetimin en faziletli ibadeti Kur'ân okumaktır."(Buhârî, Fez.-Kur'ân 21)

Bir adam:

"Ey Allah'ın resulü, Allah'a hangi amel daha sevimlidir?" diye sordu. Resûlullah (s.a.v.):

"Yolculuğu bitirince tekrar yola başlayan" cevabını verdi.

"Yolculuğu bitirip tekrar başlamak nedir?" diye ikinci sefer sorunca:

"Kur'an'ı başından sonuna okur, bitirdikçe yeniden başlar" cevabını verdi."(Tirmizî, Kırâat: 4, 2949.)

Yine diğer bir hadisinde;

اقْرَأُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعاً لِأَصْحَابِهِ

"Kur'an okuyunuz. çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaathçi olarak gelecektir"(Müslim, Müsâfirîn 252.)

Kur'an okumayı yeni öğrenen bazı kişiler hata yapma korkusuyla Kur'an okumaktan çekinmektedirler. Oysaki Hz. Peygamber kekeleyerek Kur'an okumak hakkında şöyle buyurmuştur:

الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ مَاهِرٌ بِهِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ ، وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ

"Kur'an'ı gereği gibi güzel okuyan kimse, vahiy getiren şerefli ve itaatkâr meleklerle beraberdir. Kur'an'ı kekeleyerek zorlukla okuyan kimseye de iki kat sevap vardır."(Buhârî, Tevhîd 52; Müslim, Müsâfirîn 2437)

Kur'anı kerim okumanın fazileti hakkında peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ ، وَالحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ : الم حَرْفٌ ، وَلَكِنْ : أَلِفٌ حَرْفٌ ، وَلامٌ حَرْفٌ ، وَمِيمٌ حَرْفٌ

"Kur'an-ı Kerim'den tek harf okuyana bir hasene vardır. Her hasene on misliyle (kayde geçer). Elif-Lâm-Mim bir harftir demiyorum. Aksine elif bir harf, lâm bir harf ve mim de bir harftir."(Tirmizî, Fazâilü'l-Kur'ân 16)

Yani sadece elif, lam, mim diyen otuz sevap almaktadır. Birde kur'anı çok okuyan veya devamlı hatim okuyanın alacağı sevabı siz düşünün.

Dinimizde haset etmek haramdır. Ancak bir kimsenin kur'anı çok okuyan birine haset etmesi ise haram değildir, çünkü o kimseye hayırlı bir işte gıpta etmektedir.

Bu konuda peygamber efendimiz şöyle buyurmaktadır:

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ : رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ ، فَهُوَ يَقُومُ بِهِ آتَاءَ اللَّيْلِ وَآتَاءَ النَّهَارِ ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا ، فَهُوَ يُنْفِقُهُ آتَاءَ اللَّيْلِ وَآتَاءَ النَّهَارِ

"Sadece şu iki kimseye gıpta edilir: Biri Allah'ın kendisine Kur'an verdiği ve gece gündüz onunla meşgul olan kimse, diğeri Allah'ın kendisine mal verdiği ve bu malı gece gündüz O'nun yolunda harcayan kimse."(Buhârî, İlm 15)

Peygamber efendimiz dünya hayatında kur'anı çok okuyan ve ezberleyen hafızlara kıyamet gününde şöyle denileceğini müjdelemektedir:

« يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ : اقْرَأْ وَارْتَقِ وَرَتَّلْ كَمَا كُنْتَ تُرَتِّلُ فِي الدُّنْيَا ، فَإِنَّ مَنْزِلَتَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَأُهَا » :

"Her zaman Kur'an okuyan kimseye şöyle denecektir: Oku ve yüksel, dünyada tertîl ile okuduğun gibi burada da tertîl ile oku. şüphesiz senin merteben, okuduğun âyetin son noktasındadır." (Ebû Dâvûd, Vitr 20; Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân 18)

KUR'ANI ANLAMAK

Günümüzde Kur'an-ı Kerim halkımızın en çok okuduğu, ama en az anladığı bir kitap durumundadır. Toplumda neredeyse evinde Kur'an-ı Kerim bulunmayan kimse kalmamasına rağmen, Kur'an'ı anlayarak okuyanların oranı oldukça düşük düzeydedir.

Kur'an'ın gönderiliş amacı ve insanlara ulaştırmak istediği mesaj ile toplumumuzun şu an içerisinde bulunduğu durum arasında bir mukayese yapıldığında, Kur'an'ın anlaşılardan okunduğunu ve onun bize sunduğu bireysel ve sosyal hayatımızla ilgili mesajlardan yeterince faydalanamadığımızı rahatlıkla anlayabiliriz.

Kur'an gereği gibi anlaşılmış olsaydı, İslâm dünyasında ayrımcılık, hukuk ihlalleri, kültürel saplantıların bir ürünü olan kan davaları, töre cinayetleri, işkence, fuhuş, soygun, rüşvet, yolsuzluk ve dolandırıcılık gibi suçlar bu kadar yaygın olmazdı.

Çünkü saydığımız bütün bu olumsuzluklar, Kur'an'ın indiği dönemde Mekke toplumunda da yaygındı. Ancak Hz. Peygamber'in önderliğinde o bozulmuş ve çürümeye yüz tutmuş toplum, Kur'an'ın aydınlatmasıyla çok geçmeden medenî bir toplum haline dönüşebilmiştir.

Allah (c.c) bize Kur'an-ı Kerim gibi bir değer göndermiş ama biz onu ne yazık ki yeterince tanımıyor ve ondan gerektiği gibi istifade edemiyoruz. Kur'an-ı Kerim'in niçin indirildiği, günümüzde hangi amaçla okunduğu ve nasıl okunması gerektiği üzerinde durmak önemlidir.

Kur'an-ı Kerim Niçin İndirildi?

Bu soruya verilecek en doğru cevap, bizzat Kur'an tarafından şöyle açıklanmaktadır:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ

“O Ramazan ayı ki Kur'an o ayda indirilmiştir. (O Kur'an) insanları hidayete erdirmek, doğru yolu ve hak ile batılı ayırdeden hükümleri açıklamak üzere indirilmiştir...” (Bakara 2/ 185)

Kur'an, insanlara bir hidâyet rehberidir. Onlara doğru yolu gösteren dürüst ve güvenilir bir kılavuzdur. Onda hidâyet davet eden açık deliller ve küfrün belini kıran muciz beyânlar yer almaktadır. Kur'an, aynı zamanda Furkân'dır; hakla bâtılı, doğruyla yanlış, güzelle çirkin ve iyiyle kötüyü birbirinden ayırır. Hakka tabi olmayı ve bâtıldan kaçınmayı öğütler. Bu sebeple Ramazan ayı, son derece feyizli, bereketli ve şerefli bir zaman dilimidir.

Bu konuda başka bir ayette rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

"Hiç şüphesiz bu Kur'an, insanları her hususta en doğru yola, en sağlam ve en isabetli tutuma iletir. Sâlih ameller yapan mü'minlere, kendilerini çok büyük bir mükâfatın beklediğini müjdelir". (isra 9)

Kur'an-ı Kerîm, İslâm dinine girip, iman ve ameliyle onun muhtevasında müslümanca bir hayat yaayanlara dünyada huzur ve mutluluk, âhirette çok büyük mükâfatlar müjdelemektedir.

Bizler de imtihan edilmek için geldiğimiz bu dünyada hayatımızı kur'anın rehberliğinde yaparsak hem dünya hem de ahiret saadetini kazanmış oluruz. Diğer bir Ayette Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَذَّبَ رُوحًا وَيَلْتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

" Bu Kur'an feyiz ve bereket yüklü öyle şerefli bir kitaptır ki, onu sana, insanlar âyetleri üzerinde derin ve etraflıca düşünsünler ve temiz akıl sahipleri ondan gereken ders ve öğüdü alsınlar diye indiriyoruz." (sad 29)

Tedebbür; sahibini, istenilen mânaları anlayıp kavramaya ulaştıran düşünceye denir.

Kur’ân insanlara, güçleri nispetinde mânalarını düşünmeleri ve gizliliklerini keşfetmeleri için indirilmiştir. Onun âyetleri okunup hatırlandıkça, nasihatlerinden öğüt almak, ikazlarını dikkate alarak gafleti dağıtmak ve mânevî bir uyanıklığa erişmek mümkün olabilecektir.

Allah (c.c.), iman edenlerin kendilerine inen bu vahiy ile kalplerinin ürpereceği vaktin ne zaman geleceğini sorarken şöyle buyurur:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ

“İman edenlerin Allah’ı anma ve O’ndan inen Kur’an sebebiyle kalplerinin ürpermesi zamanı daha gelmedi mi”? (Hadid, 16)

Günümüz Müslüman’ının bu çağrıya kulak vermesi her zamankinden daha da önemli hale gelmiştir. Bizler, ondan uzaklaştıkça gün yüzü görmediğimiz gibi yüzümüz de gülmemiştir. Başımıza ne geldi ise Kur’an’a karşı duyarsızlaşıp onu mehcûr/metruk bırakmamız sebebiyledir.

İçinde bulunduğumuz çağda seküler bir anlayışın hakimiyeti altında, modernitenin esiri olmuş, manevi ve ahlakî değerlerin yozlaştığı, sonu gelmez heveslerin bütün hayatımızı ve geleceğimizi kuşattığı bir dönemde, Rabbimizin rahmet yüklü mesajı Kur’an-ı Kerim’i daha iyi anlamaya, bunun için de onun değerlerini yaşamaya, yaşatmaya ve bu çerçevede Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)’in örnek hayatını ve ahlakını da rehber edinmeye ihtiyacımız büyüktür.

Diğer bir Ayette:

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

”Andolsun biz bu Kur’an’ı, iyice anlaşılıp öğüt alınabilmesi için kolaylaştırdık. O halde düşünüp öğüt alacak kimse yok mu?(kamer 17)

Bu Ayet Kur’ân-ı Kerîm’in okumak, anlamak ve ibret almak için kolaylaştırıldığını bizlere beyan etmektedir.

Başka bir Ayette:

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

“Onlar Kur’ân’ı düşünmüyorlar mı? Yoksa kalbleri kilitli mi?”(muhammed 24)

Kur’an-ı Kerim, düşünebilecek ve doğru yolu bulabilecek özelliklerde yaratılmış olan insanlara gönderilmiş olan ilahi bir kitaptır.

Yüce Rabbimiz bu ayetlerde bizlere kur’anı kerimin içinde bulunan mesajları anlamamızı, üzerinde düşünmemizi ve gereği ile amel etmemizi istemektedir. Şayet bizler kur’anı kerimin mesajlarını anlamayıp uygulamazsak o zaman Ahiret saadetini kaybedebiliriz.

Peygamber efendimiz de bu konunun ehemmiyetine binaen şöyle buyurmuştur;

وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ ، وَيَتَذَكَّرُونَ سُنَّةَ بَيْنَهُمْ ، إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ ، وَغَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ ، وَحَقَّقَتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ ،

“Bir cemaat Allah’ın evlerinden bir evde toplanır, Allah’ın kitabını okur ve aralarında müzakere ederlerse, üzerlerine sekînet iner, onları rahmet kaplar ve melekler etraflarını kuşatır. Allah Teâlâ da o

kimseleri kendi nezdinde bulunanların arasında anar.”[Müslim, Zikr 38. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Vitr 14; 6]

Peygamber efendimiz bu hadisi ile bizleri kur'anın okunduğu ve anlamının, içerisindeki mesajların anlatıldığı camilere ve sohbet meclislerine katılmamızı tavsiye etmektedir. Böyle meclislerde bulunduğumuz takdirde Rabbimizin hoşuna gideceğini ve katındakiki meleklerle karşı bizimle övündüğünü müjdelemektedir.

Kur'an'ı gerçek anlamda okumak, âyetlerin lafızlarını söyleyip geçmek değil, âyetler üzerinde düşünerek mesajı anlamaya çalışmaktır. Nitekim bir âyette; “Kur'an'ı tertil ile oku” (Müzzemmil 73/4) buyurulmuştur. Tertil, acele etmeden, dura dura, usulüne uygun ve anlayarak okumak demektir. Hızlı okunması durumunda, vurgulanan mesajı anlamak mümkün değildir. Bu yüzden Peygamber (s.a.v.), Kur'an'ın baştan sona çok kısa bir sürede hatmedilmesini uygun görmemiştir.(Tirmizî, Kıraat 12; Ebû Davûd, Ramazan 8-9.)

Kaynaklarda, Hz. Peygamber'in bazen bir tek âyeti okuyarak sabahladığı rivayet edilmektedir. (İbn Hambel, Müsned, V, 149)

O, âyetleri ağır ağır ve üzerinde durup düşünerek, bazen de ağlayarak okurdu. Rahmet âyetleri gelince Allah'dan rahmet diler, azab âyetini okuyunca o azabdan Allah'a sığınır. Hz. Peygamber'in terbiyesiyle yetişen sahabeler de, önce on âyeti öğrenip gereklerini yerine getirebilecek derecede anladıktan sonra diğer âyetleri öğrenmeye geçerlerdi.(Muhammed b. Ebibekir İbn Kayyim el-Cevziyye, Zâdu'l-Meâd, Beyrut 1987, I, 338.)

Bu konuyla ilgili olarak Hasan Basri şunları söylemiştir: “Sizden öncekiler bu Kur'an'ı Rablerinden kendilerine gönderilmiş bir mektup olarak görür, geceleri onu düşünerek üzerinde çalışır, gündüzleri de onun gereklerini yerine getirirlerdi.”(Abdullah siracuddin, Tilâvetü'l-Kur'âni'l-Mecîd, Medine 1402, s. 76.)

Ebu Zer (ra), Peygamber (sav) Efendimizin kendisine şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

"Ey Ebu Zer ! Gidip Allah 'ın kitabı Kur'an'dan bir ayet öğrenmen, senin için yüz rekat namaz kılmaktan daha hayırlıdır. Ve kendisiyle amel edilsin veya edilmesin ilimden bir mesele öğrenmen, bin rekat nafile namaz kılmaktan daha hayırlıdır.” (İbni Mace. Et.Terğib ve Terhib 3/279)

Hazret-i ömer: “Bakara Sûresi'ni on iki senede tamamladım ve şükür olarak bir deve kurbân ettim.” buyurmuştur. Hz. ömer, bir bakıma bu sûrenin ancak on iki senede tatbikâtına muvaffak olabildiğini ifâde etmektedir.

Kadın erkek herkesin Kur'an'ı öğrenip onun mesajını anlaması bir sorumluluktur. Herkesin akli, bilgisi ve kültür düzeyine göre Kur'an'dan anlayacağı çok şeyler vardır. Kur'an dilinin Arapça olması, onu anlamamak için bir mazeret olamaz. Elimizde pek çok meal ve tefsir bulunmaktadır. Bunlar kolaylıkla anlaşılabilir kadar sade bir dil ve üslupta yazılmıştır.

Kur'an okurken, dil, kalp ve akıl işbirliği halinde olmalıdır. Kur'an okurken dilin söylediği mesaj gönülde yankılanmalı ve akıl ile yörgülerek düşünce ve davranışlara yansımalıdır. Ancak bu şekilde okunduğu zaman Kur'an'ın hedeflediği bireysel ve sosyal değişim gerçekleşebilir.

KUR'ANI KERİMİ HAYATIMIZDA YAŞAMAK

Ramazan ayını on bir ayın sultanı yapan asıl hikmet Kur'an-ı Kerimin bu ayda nazil olmasından dolayıdır. Bu ayda indirilmeye başlanmasıyla bu aya verilen kıymet artmış ve bu ayda müminler için

oruç emredilmiştir. Nasıl ki, Kur'an bir ayı on bir ayın sultanı yapıyor, nasıl ki Kur'an bir geceyi Kadir gecesi olarak bin aydan daha hayırlı yapıyor ise, gönlümüze, benliğimize, yaşantımıza yansıttığımız Kur'an bizleri Allah katında ulvi bir mertebeye ulaştıracaktır.

Aksi taktirde Kur'anı Kerimin mesajlarını dikkate almadan, Kur'an dan yüz çevirerek bir hayat yaşarsak Allah katında bir değerimiz olmaz.

Kuran'dan yüz çevirenler hakkında Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى

"Ama kim Benim zikrimden (kur'andan bu dünyada) yüz çevirirse, ona dar bir geçim vardır ve biz onu kıyâmet günü kör olarak diriltir, duruşmaya getiririz.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا

'Ya Rabbi', der, 'ben gözleri gören biri olduğum halde neden beni kör olarak haşrettin?'

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى

Buyurur ki: 'Bu böyledir. Nasıl ki âyetlerimiz sana geldiğinde sen onları unuttuysan (gereği ile amel etmediysen), bu gün de sen öyle unutulur, bir kenara atılırsın.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى

İşte inkârda ve günahda hadlerini aşanları ve Rablerinin âyetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız. Ahiret azabı ise, elbette daha şiddetli ve daha devamlı olacaktır."(Taha, 124 -127)

Bu Ayetlerde dünya hayatında Kur'anı Kerimin emir ve yasaklarına uymayan, kur'andan yüz çevirip başı boş bir hayat yaşayanların dirilme anında başarına gelecek kötü durumdan bahsetmektedir. Bizler böyle bir durumla karşılaşmamamız için kur'anı hayatımızın merkezine almalıyız.

Yüce Rabbimiz Furkan suresinde de bu konuda şöyle buyurmaktadır;

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا

O gün, zalim kimse (pişmanlıktan) ellerini ısırıp şöyle der: Keşke o peygamberle birlikte bir yol tutsaydım!

يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا

Yazık bana! Keşke falanca'yı (bâtıl yolcusunu) dost edinmeseydim!

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خُدُولًا

çünkü zikir (Kur'an) bana gelmişken o, hakikaten beni ondan saptırdı. şeytan insanı (uçuruma sürükleyip sonra) yüzüstü bırakıp rezil rüsvay eder.

Rivayete göre Ukbe bin Ebi Muayt, verdiği bir ziyafete Rasulullah'ı da davet etmişti. Hz. Peygamber, şehadet getirmedikçe yemeğinden yemeyeceğini söyleyince kelime-i şehadeti söylemiş; fakat müşriklerin ileri gelenlerinden Ubey b. Halef'in gönlünü hoş etmek için bilahare sözünden dönmüş ve gidip Hz. Peygamber'e hakaretlerde bulunmuştu.

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

Peygamber der ki: Ey Rabbim! Kavmim bu Kur'an'ı büsbütün terk ettiler.(Furkan,27-30)

Ayette "mehcûr" ifadesiyle ilgili şu anlamlar muhtemeldir: Mehcur, terk edip uzak durmak, onunla amel etmemektir.

İbn Kesir; ayetin metninde geçen “mehcûr” ifadesini izah ederken bunun, Kur'anın içerdiği anlamları düşünmeyi ihmal etmenin, onun emir ve yasaklarına imtisal etmeyi bırakmayı ihtiva ettiğini söyler. (Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azim, VI/108)

İbn Teymiyye ise bunu daha veciz bir ifade ile şöyle özetler: “Kur'an'ı okumayan onu terk etmiştir. Kur'an'ı okuduğu halde onun anlamlarını düşünmeyen onu (yine) terk etmiştir.” (Sâbûnî,Muhammed Ali, et-Tibyân fî Ulû-mil’-Kur’an, el-Mektebu'l-Asriyye, 1430/2009, s. 10)

Böyle bir şikâyetle yüz yüze gelmemek için bize düşen, Kur'an ile olan bağımızı yeniden gözden geçirmektir. Bu da, öncelikle ona iman etmek, okumak, anlamak ve hayatımıza tatbik etmekle gerçekleşebilecek bir husustur.

Peygamber efendimiz bir hadisinde;

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَاسْتَظْهَرَهُ فَأَحْلَلَ حَلَّهُ وَحَرَّمَ حَرَامَهُ أَدْخَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ الْجَنَّةَ، وَشَفَعَهُ فِي عَشْرَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ كُلُّهُمْ قَدْ وَجِبَتْ لَهُ النَّارُ

"Kim Kur'an'ı okur, ezberler, helâl kıldığı şeyi helâl kabul eder, haram kıldığı şeyi de haram kabul ederse Allah, o kimseyi cennete koyar. Ayrıca hepsine cehennem şart olmuş bulunan âliesinden on kişiye şefaatçi kılınır."(Tirmizî, Sevâbu'l-Kur'ân: 13, 2907)

Görüldüğü üzere Kur'anı okuyup ezberleyen ve onunla amel eden kişinin, kendisi cennete gireceği gibi, cehennemlik olan on yakınına da şefaat edecek ve onları cennete götürecektir.

Peygamber efendimiz kıyamet günü kur'an ile amel etmeyenlerin halinin şu şekilde olacağını bildirmiştir;

مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّقَ مُصْحَفَهُ لَمْ يَنْعَاهَدْ وَلَمْ يَنْظُرْ فِيهِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُتَعَلِّقًا بِهِ يَقُولُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ إِنَّ عَبْدَكَ هَذَا اتَّخَذَنِي مَهْجُورًا فَاقْضِ بَيْنِي وَبَيْنَهُ

"Kim Kur'an'ı öğrenir ve kendisine ilgi duymaksızın ve içindekileri tefekkür etmeksizin onu bir mushaf olarak başucuna asarsa, kıyâmet günü o Kur'an onun yakasına yapışır ve: 'Ey Alemlerin Rabbi, bu kulun beni mehcûr (terkedilmi'-unutulmu') kıldı. Benimle onun arasında hükmü sen ver' der."(Kurtubî, el-Camî' li Ahkâmî'l-Kur'ân, XIII, 27-2)

Yüce Rabbimiz Kur'anın gereği ile amel edenleri ise şu şekilde müjdelemektedir:

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ □ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

"Allah, sizlerden iman edip sâlih ameller işleyenlere yeminle şunları va'detti: Kendilerinden önceki mü'minleri kâfirlerin yerine geçirip hâkim kıldığı gibi onları da yeryüzüne sahip ve hâkim kılacaktır. Kendileri için seçip râzı olduğu İslâm dinini mutlaka yerleştirecek ve onlara bu dîni hayatlarında uygulama güç ve imkânını verecektir. Ayrıca içinde bulundukları korkulu dönemin ardından onları tam bir emniyete kavuşturacaktır. çünkü onlar yalnızca bana kulluk ederler, hiçbir şeyi bana ortak koşmazlar. Artık bundan sonra kim nankörlük edip inkâra sapsa, işte onlar doğru yoldan çıkanların tâ kendileridir".(nur 55)

Ayette haber verilen vaat ve müjde sadece Resûlullah (s.a.s.) ve onun ashâbına değil, bilakis kıyâmete kadar gelecek bütün müslümanlardır. Burada Cenâb-ı Hak iki şarta bağlı olarak üç vaatte bulunuyor: Şartlar;

Birincisi; kamil bir imana sahip olmak,

İkincisi; sâlih ameller işlemek. Bundan maksat sadece namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek gibi ibâdetler değil, aynı zamanda dünyanın imarına yardımcı olacak her türlü işi Allah'ın rızâsına uygun tarzda ve en güzel şekilde yapmaktır. Kâinatın fizik, matematik, sosyolojik, psikolojik tüm kanunlarından istifade ederek bize ihsan edilen tüm dünya nimetlerini İslâm'ın yüceltilmesi ve hakkın galip gelmesi için kullanmaktır. Va'dedilen neticeler:

Kendilerinden önceki mü'minleri kâfirlerin yerine geçirip hâkim kıldığı gibi onları da yeryüzüne hâkim ve iktidar sahibi kılacaktır. Meselâ daha önce Firavun ve hanedanını helak ederek İsrâiloğulları'nı onların yerine geçirmişti. Tarih boyu bu durum tekrar edip durmuştur.

Onlar için seçip râzı olduğu İslâm dinini onların iyiliğine yerleştirip koruyacak, onlara İslâmı hayatlarına uygulama güç, kudret ve imkânını bahşedecektir.

İçinde bulundukları korku, şiddet ve endişe döneminin arkasından, onları tam bir emniyet ve selâmete ulaştıracaktır.

Hayatının merkezine kur'anı alan ve almayan toplumlar hakkında Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur;

إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهِدَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ

“Allah Teâlâ şu Kur'ân-ı Kerîm ile âmil olan kavimleri yükseltir. Onun yolundan (usulünden) gitmeyenleri de alçaltır.”(Müslim)

SONUÇ:

Peygamber efendimizin en büyük mucizesi Kur'anı Kerimdir. Kur'anın nazil olmasının ana gayesi, inanma ihtiyacımızı doğru olarak karşılamak, ahlâkımızı güzelleştirmek, bizleri Yüce Yaraticının nezdinde değerli kılan ibadetlerimizi usulüne uygun ve bilinçli olarak nasıl yerine getireceğimizi açıklamak ve sosyal ilikilerimizi sağlıklı olarak yürütebilmemizin kurallarını öğretmektir.

Bizler bir müslüman olarak Yüce kitabımıza gereken değeri vermeliyiz. Bu da Kur'an okumayı öğrenerek, öğrendiğimizi anlayarak ve anladığımızı hayatımızda yaşamakla mümkün olur.

Şayet biz Kur'anın bildirdiği emir ve yasakları öğrenip hayatımıza yansıtmazsak, hem bu dünyada hem de Ahirette bunun cezasını çekeriz.

Rabbim bizleri Yüce kitabını okuyan, okuduğunu anlayan ve hayatında tatbik eden kullarından eylesin. Kur'andan yüz çeviren kimselerden eylemesin. Bizleri Kur'anın şefaati ettiği bahtiyar kullarından eylesin.

ERENLER İLÇE VAİZİ